

Preoperativ atrofi av musculus multifidus och dess samband med smärta och funktion före och ett år efter diskbråckskirurgi.

Sundh, T+; Westerdahl, E++; Lundin, A+; Eriksson Crommert, M+++
+Ortopedkirurgiska kliniken, Universitetssjukhuset Örebro. ++ Vårdvetenskapligt
forskningscentrum, Örebro läns landsting. +++Allmänmedicinskt forskningscentrum, Primärvården,
Örebro läns landsting.

Introduktion.

Atrofi av lumbal musculus multifidus (LMM) är vanligt förekommande hos personer med ospecifik ländryggssmärta (1) och verifierade diskbråck (2). Denna atrofi sker ofta på symtomgivande sidan vid ländryggssmärta (1) och på samma sida vid verifierat diskbråck (2). Det är inte undersökt om den preoperativa LMM atrofin korrelerar med smärta och funktion innan och ett år efter kirurgi i en diskbråckspopulation. Det är heller ej känt om det förekommer LMM atrofi på en specifik nivå lumbalt detta oavsett vilken nivå diskbråcket är lokaliserad på eller om atrofigraden skiljer sig åt mellan män och kvinnor.

Patienter och Material.

Datainsamlingen gjordes från Svenska Nationella Ryggregistret där 87 patienter som genomgått diskektomi i ländryggen under åren 2008-2010 på ortopedkliniken i Örebro inkluderades. Den självskattade funktionen har registrerats med Oswestry Disability Index och den självskattade smärtintensiteten med Visual Analogue Scale för ben och rygg. LMM atrofin har undersökts preoperativt med magnetkamera på nivå L4/L5.

Resultat.

Det fanns ingen korrelation mellan den preoperativa LMM atrofin och smärta och funktion innan operation eller ett år efter operation. På nivå L4/L5 fanns en signifikant större LMM atrofi på samma sida som diskbråcket jämfört med friska sidan ($p=0,004$). LMM atrofin var signifikant större hos kvinnor jämfört med män ($p=0,001$)

Diskussion.

Den preoperativa LMM atrofin hos personer som väntas genomgå diskektomi i ländryggen korrelerar inte med smärta och funktion före eller ett år efter operationen. Vid verifierat lumbalt diskbråck sågs en atrofi av LMM på nivå L4/L5 som var större på den sida där diskbråcket var lokaliserat. Nytt för denna studie var fynden att kvinnor hade en större atrofigrad än män. Orsaken till detta är dock oklar och kan delvis bero på att kvinnor och män hade diskbråcket på olika nivåer i relation till atrofimätningen. En utökad atrofimätning på fler nivåer skulle kunna ge en mer detaljerad korrelationsanalys. Denna studie ger utökad förståelse för den preoperativa LMM atrofins utseende samt placering i samband med diskbråck. Denna förståelse kan bidra till att utveckla de behandlingsmetoder som en diskbråckspatient bör erbjudas innan och efter eventuell kirurgi.

Referens.

1. Hides J, Gilmore C, Stanton W, Bohlscheid E. Multifidus size and symmetry among chronic LBP och healthy asymptomatic subjects. *Man Ther* 2008;13(1):43-9
2. Kulig K, Scheid AR, Beauregard R, Popovich JM, Jr., Beneck GJ, Colletti PM. Multifidus morphology in persons scheduled for single-level lumbar microdiscectomy: qualitative and quantitative assessment with anatomical correlates. *Am J Phys Med Rehabil* 2009;88(5):355-61.